

19 במאי 2016

לכבוד
ד"ר אביחי מנדלבליט
היועץ המשפטי לממשלה

שלום רב,

הנדון: שוברים שתיקה – בקשה לצו למסירת עדויות

שמענו בדאגה רבה על הבקשה שהגישה הפרקליטות לבית משפט השלום לחייב את ארגון שוברים שתיקה למסור למצ"ח דרום את חומרי הגלם של עדויות של חיילים לגבי אירועים במבצע "צוק איתן". בקשתנו להצטרף להליך כידידת בית המשפט הוגשה היום והיא מצ"ב.

עם כל הרצון והאינטרס הציבורי לקדם חקירות באותם מקרים ספורים, לגביהם הוחלט לפתוח בחקירה, דומה כי הפרקליטות התעלמה מהאינטרס הציבורי כבד המשקל שלא לפגוע בפעילותם של ארגוני זכויות האדם והחברה האזרחית.

מדובר בצעד חמור, שמעמיד בסכנה קיומית את "שוברים שתיקה", ועלול לפגוע בפעילותם של ארגוני החברה האזרחית בישראל בכלל ושל מגיני ומגינות זכויות אדם בפרט.

פגיעה זו מקבלת משנה חומרה לנוכח מתקפה עזה, שמתנהלת בשנה האחרונה נגד ארגונים בחברה האזרחית ונגד מגינות ומגיני זכויות אדם. מסע הסתה אלים ומסוכן שמתנהל בסינכרון "מופלא", הנחזה כשיתוף פעולה או תיאום בין קברניטי המדינה ובכירים במוסדותיה לבין אספסוף משולהב ותועמלנים משולחי רסן. אלה כאלה עושים שימוש מסוכן במסרים ובסגנון שמזכירים תקופות אפילות, ושהוכיחו את "יעילותם" בייצור שנאה ואלימות חסרת מעצורים. מבין הארגונים שמהווים יעד לחיצי השנאה, בולט מקומו המרכזי של "שוברים שתיקה", שפעילו וכל מי שמעז לבוא עימו במגע מסומנים כ"בוגדים" "נאלחים", שיש לנהל נגדם "מלחמת חורמה". למרבה הפלצות, ביטויים חמורים אלה נשמעים לא רק מכיוון חבורות הרחוב המשולהבות אלא מפי ראשי המדינה לרבות ראש הממשלה, שר הביטחון ושרת המשפטים.

חשיבות גדולה נודעת לתרומתו הייחודית של "שוברים שתיקה". בעוד שמרבית ארגוני זכויות האדם בשטחים מסתמכים בעיקר על הקשר עם האוכלוסייה הפלסטינית בגדה, אין להם כמעט גישה ישירה לחיילים ולקצינים. לעומת זאת, "שוברים שתיקה", שנוסד ומנוהל על ידי לוחמות ולוחמים לשעבר, מבסס את פעילותו על הקשר עם הלוחמים. הארגון אינו פועל להפללת לוחמים - לא בארץ ולא בעולם – ואף לא כדי להניע את רשויות אכיפת החוק לפתוח בהליכים פליליים. מטרתו יצירת סביבה שתאפשר להם להשמיע את קולם ולספר לחברה האזרחית ששלחה אותם, על חוויותיהם כחיילים

המקיימים שלטון צבאי על אוכלוסייה אזרחית. נקודת מוצא זו היא שעומדת ביסוד המחויבות העמוקה של שוברים שתיקה כלפי החיילים שמסרו עדות בהסתמך על התחייבות לסודיות, ומיקוד הביקורת שהארגון משמיע כלפי הדרג המדיני ומקבלי ההחלטות.

פעולות האיסוף והדיווח של "שוברים שתיקה" ושל ארגונים רבים כמותו, ויחסי האמון והחיסיון ששוררים בינו לבין המתדפקים על שעריו, אינם שונים במאום מאלה שמאפיינים את עבודתו של העיתונאי ה"רגיל". ובאותה מידה הם אינם יכולים להתקיים ללא החיסיון העיתונאי שחל על מקורות המידע ועל תוכנו.

המשימה שמגדירה את פעילותו של "שוברים שתיקה", ודפוסי הפעולה המיוחדים שלו מקבצים את פיסות העדות של הלוחמים לתמונה רחבה, ומספקים מידע ותובנות שאין שום דרך אחרת להגיע אליהם. זו גם הסיבה לכך שמראשית קיומו של הארגון, כל דוח שפרסם עורר בציבור עניין ופולמוס. קשה להכחיש את קיומו של קשר שתיקה, שהעיק לפחות על חלק מהלוחמים, ואת העובדה שרק בזכות "שוברים שתיקה" נפרץ הסכר והציבור נחשף לקול ולחוויית של החיילים.

תוצרי הפעילות של "שוברים שתיקה" מתפרסמים ברבים ומזינים את הדיון הציבורי. אמנם הם אינם יכולים לסייע למיצוי הדין הפלילי במקרים נקודתיים, אך תרומתם הגדולה מתבטאת בכך שהם שמים דגש על דפוסים חוזרים ונשנים של הפרת זכויות אדם, ועל היבטים מערכתיים שראוי לטפל בהם או לכל הפחות להכירם.

לאור כל זאת נבקשך להורות לפרקליטות לחזור מן הבקשה שהוגשה נגד שוברים שתיקה ולאפשר לארגון להמשיך בעבודתו החשובה. לאור העובדה שהדיון קבוע ליום ראשון הקרוב נודה לך אם תשקול את פנייתנו בדחיפות.

בכבוד רב,

דן יקיר, עו"ד

היועץ המשפטי

העתקים: מר שי ניצן, פרקליט המדינה

תא"ל שרון אפק, הפרקליט הצבאי הראשי